

PŘÍLOHA INFORMACÍ PRO ORGÁNY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

časopisu Urbanismus a územní rozvoj

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2002

Částka 34 – čís. 76

Zákon o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). Účinnost od 1. 1. 2003, § 5 a 6 od 1. 3. 2002.

Částka 34 – čís. 78

Zákon, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu. Účinnost od 1. 4. 2002.

Částka 38 – čís. 86

Zákon o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší). Nahrazuje mj. dosud platný zákon o ochraně ovzduší. Účinnost od 1. 6. 2002 (s odchylkami).

Částka 43 – čís. 97

Nařízení vlády o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru na úhradu části nákladů spojených s výstavbou bytu osobami mladšími 36 let. Účinnost od 15. 4. 2002.

STAVITEL

Číslo 3/2002

Ing. Petr Vrbka: Zadávání veřejných zakázek – 6. část (z praxe). Autor se v článku věnuje zejména problematice výkazu výměr (co to je, jakou by měl mít strukturu, jeho vztah k dokumentaci stavby pro stavební řízení a k nabídkové ceně, závaznost výkazu výměr aj.), jako jedné z rozhodujících částí zadávací dokumentace, především z hlediska stavebního díla.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 10/2002

JUDr. H. Neumannová: Postavení a činnost tajemníka obecního úřadu.

Číslo 11/2002

Rozhovor s J. Postráneckým, náměstkem ministra vnitra, o reformě veřejné správy v její současné fázi.

Na otázku „kdo má povinnost zřídit k obytnému domu nebo provozně vyhrazené místo pro umístění nádob na odpady – vlastník budovy nebo obec?“ odpovídá v rubrice Poradna Mgr. V. Dubanská z MŽP.

JUDr. Z. Kodriková, Univerzita Palackého Olomouc: Občanský zákoník – problematika svépomoc.

Autorka se na podkladě ustanovení § 5 a 6 občanského zákoníku zabývá ochranou pokojného stavu, neoprávněným zásahem do práva, dovolenou svépomocí a dalšími souvisejícími pojmy, z pohledu kompetencí orgánů veřejné správy.

Číslo 13/2002

Na otázku „mohou být nádoby na odpad umísťovány na komunikacích, parkovištích a chodnicích? Jak postupovat v případech, že nikoliv?“ odpovídá v rubrice Poradna Mgr. V. Dubanská z MŽP.

Číslo 14/2002

Ing. P. Kotrba: Město Písek – reklamy v teorii a praxi.

Autor, vedoucí odboru výstavby a územního plánování MěÚ, vyjadřuje názory na některé problémy související s uplatňováním právních předpisů při umísťování a zřizování reklamních zařízení.

INFORMACE A STANOVISKA

Podjatost zaměstnance obce zajišťujícího působnost stavebního úřadu.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 28. 2. 2001, čj. K-113/01 a stanoviska odboru pro místní správu MV ze dne 20. 3. 2001 čj. MS/2-786/2001)

K dotazu v uvedené věci bylo sděleno:

S obecnou platností nelze jednoznačně odpovědět na otázku, zda zaměstnanec obce, vyloučený pro podjatost z daného stavebního řízení, je vyloučen i pro všechna ostatní řízení týkající se daného účastníka. Podle § 9 odst. 1 správního řádu je pracovník správního

orgánu vyloučen z projednávání a rozhodování věci, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti, jednak se zřetelem na jeho vztah k věci, která je předmětem řízení, jednak se zřetelem na jeho vztah k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům.

Pokud pochybnosti o nepodjatosti vzniknou pro poměr zaměstnance k určité věci, kterou vyřizuje, nemusí být pochybováno o jeho nestrannosti při rozhodování o jiných věcech. Např. kdyby tento zaměstnanec byl sousedem, a z toho titulu účastníkem stavebního řízení o povolení určité stavby, nemusel by být nutně také účastníkem řízení vedených podle stavebního zákona o jiných stavbách téhož stavebníka a nebyl by důvod k pochybnostem o jeho nepodjatosti. Jinak by tomu mohlo být pokud pochybnosti o nepodjatosti zaměstnance vyplývají z jeho vztahu (příbuzný, výrazně přátelský nebo nepřátelský vztah) k osobě účastníka řízení nebo jeho zástupce. Zda jsou splněny podmínky pro vyloučení zaměstnance z rozhodování musí být posuzováno podle konkrétních okolností každého řešeného případu. O vyloučení (není-li o důvodech pochyb) by měl rozhodnout vedoucí stavebního úřadu, příp. tajemník obecního úřadu; pokud není tajemník, pak starosta.

Stavební zákon v ustanovení § 123, které ale nemá k případné podjatosti pracovníků stavebního úřadu žádný vztah, opravňuje správní orgán nadřízený stavebnímu úřadu k tomu, aby si vyhradil pravomoc stavebního úřadu u jednotlivých technicky zvlášť obtížných nebo neobvyklých staveb nebo u opatření s většími nebo rozsáhlejšími účinky na životní prostředí v jejich okolí. Toto oprávnění se nevztahuje na případy složité po právní stránce a nelze je využít ani z toho důvodu, že kromě jednoho zaměstnance obce, údajně již nikdy jiný stavební zákon neumí aplikovat.

Správní řád ani zákon o obcích neskýtají možnost přenést pravomoc rozhodnutí ve věci na orgán nadřízený obci či na jinou obec z důvodů popsanych v dotazech. Obec, která je podle § 117 odst. 1 písm. e) stavebního zákona obecným stavebním úřadem se s úkoly, které jsou s tím spojeny, musí vypořádat, i kdyby měl být na dobu určitou přijat nový zaměstnanec. Také podle ustanovení § 148 zákona o obcích ten zaměstnanec nebo orgán obce, který rozhoduje o podjatosti, učiní potřebná opatření k zajištění dalšího řízení.

Pokud v obci není zaměstnanec, který by mohl řízení provést, hrozí, že nebude zahájeno, popřípadě nebude rozhodnuto v termínu podle správního řádu. Potom by přicházel v úvahu § 50 správního řádu (opatření proti nečinnosti), tedy převzetí věci okresním úřadem.

Vztah pojmů stavba – změna dokončené stavby.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 7. 1. 2002, čj. K-634/01)

Pojem stavba, jak je specifikován v § 139b odst. 1 stavebního zákona, zahrnuje jak proces vytváření stavebního díla (tj. stavění), tak výsledek tohoto procesu, tzn. stavbu jako dokončené stavební dílo, resp. jako věc z občanskoprávního hlediska.

V kontextu s tím i změny dokončených staveb, tzn. přístavby, nástavby a stavební úpravy (§ 139b odst. 3 stavebního zákona), se pro účely stavebního zákona považují za stavební díla, resp. za stavby. V tomto směru lze pod pojmem změna dokončené stavby rozumět jakousi „podmnožinu“ širšího pojmu stavba.

K problematice kontroly (revizí) komínů.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 5. 4. 2002, čj. K-154/02)

Ke konkrétnímu dotazu v uvedené věci bylo sděleno:

V souvislosti s navrhováním a instalací či výměnou spotřebičů na plynná paliva (včetně plynových zařízení pro ohřev vody) je z důvodu veřejného zájmu nutno dodržet příslušné právní předpisy a technické normy, které se týkají požadavků na komíny a kouřovody pro odvod spalin od spotřebičů.

V oblasti veřejného stavebního práva se jedná o úpravu problematiky komínů a kouřovodů v § 35 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, přičemž normovými hodnotami jsou dány požadavky na

- nasákavost materiálů – ČSN 73 4201 Navrhování komínů a kouřovodů,
- umístění komína, jeho výška a ústí – ČSN 73 4201,
- nejmenší dovolený rozměr světlého průřezu průduchu podtlakového a přetlakového komína – ČSN 73 4201,
- přístupové cesty a komínové lávky – ČSN 73 4210 Provádění komínů a kouřovodů a připojování spotřebičů paliv.

Normovou hodnotou se rozumí konkrétní technický požadavek obsažený v příslušné české technické normě ČSN, jehož dodržení považuje konkrétní ustanovení vyhlášky za splnění jím stanoveného požadavku (§ 3 písm. p/ cit. vyhlášky).

Je třeba brát v úvahu i některé další technické normy týkající se komínů a kouřovodů pro odvod spalin od spotřebičů, např. ČSN 73 4205 Komíny, ČSN 73 4212 Výpočet komínových průduchů pro spotřebiče na plynná paliva a ČSN 73 4219 Připojování spotřebičů paliv ke komínům.

V oblasti právních předpisů o požární bezpečnosti jsou z hlediska uvedené problematiky rozhodující:

1. vyhláška MV č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), v níž se mj. stanoví, že
 - komíny a kouřovody se udržují v takovém stavebně technickém stavu, aby byla zajištěna požární bezpečnost při provozu připojených tepelných spotřebičů (§ 43 odst. 1 cit. vyhlášky),
 - ten, kdo poruší zásady bezpečného provozu tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů dopustí se přestupku na úseku požární ochrany (§ 78 odst. 1 písm. d/ cit. vyhlášky).

2. vyhláška MV č. 111/1981 Sb., o čištění komínů, z níž vyplývá, že
- vlastník (popř. správce) objektu, v němž jsou zapojeny spotřebiče paliv do komínových průduchů, je povinen požádat kominický podnik o zkoušení komínu před připojením jakéhokoliv spotřebiče paliva ke komínu (§ 3 odst. 1 písm. h/ cit. vyhlášky); pokud má být spotřebič paliva připojen v bytě nebo nebytovém prostoru, vztahuje se uvedená povinnost na vlastníka či uživatele tohoto bytu nebo nebytového prostoru (§ 3 odst. 2 písm. b/ cit. vyhlášky),
 - kominický podnik vydává majiteli (popř. správci) či uživateli spotřebiče paliv potvrzení o výsledku zkoušení komínu a potvrzení o zjištěné závadě (§ 4 odst. 5 cit. vyhlášky).

Dodavatelé topenářských prací, resp. plynových spotřebičů napojovaných do komínových průduchů, v zájmu ochrany života a zdraví osob, majetku a bezpečnosti staveb zpravidla požadují záruku, že stavebně technický stav dotčeného komínu zajistí požární bezpečnost při provozu připojeného plynového spotřebiče podle uvedených normativních podmínek. Proto podmiňování instalace plynového spotřebiče potvrzením o kladném výsledku zkoušení dotčeného komínu, i když před určitou dobou byla stavba řádně zkolaudována a nedošlo k její změně, nelze považovat za neopodstatněné.

Kdyby došlo v souvislosti s provozem instalovaného plynového zařízení k události, kterou byly nebo by mohly být vážně ohroženy život a zdraví osob nebo majetek, otázku odpovědnosti by byl příslušný zkoumat soud.

O podrobnější stanovisko k otázkám požární bezpečnosti komínů lze požádat příslušný Hasičský záchranný sbor kraje, popř. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

K problematice vybírání poplatků za likvidaci komunálních odpadů ze staveb pro individuální rekreaci.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 5. 4. 2002, čj. K-182/02)

Ministerstvo pro místní rozvoj k dotazu v uvedené věci sdělilo:

1. Pojmy stavba pro individuální rekreaci a zahrádkářská chata, jsou pojmy stavebního práva užívané ve stavebním zákoně, resp. v jeho prováděcích předpisech, a to pro účely územního plánování a rozhodování o stavbách či jiných opatřeních prováděných stavebními úřady podle stavebního zákona.
2. Podle § 10b odst. 1 písm. b) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých zákonů, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů platí fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba. Odkaz na

stavební zákon nebo vyhlášku č. 137/1998 Sb. citované ustanovení neobsahuje.

3. Stavby chat pro individuální rekreaci upravovala v § 47 až 58 vyhláška č. 83/1976 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu. Nabyta účinnosti dnem 1. 10. 1976 a platila až do 30. 6. 1998, se změnami provedenými vyhláškami č. 45/1979 Sb. a č. 376/1992 Sb. Podle § 47 odst. 1 a 2 vyhlášky stavbami chat pro individuální rekreaci byly rekreační chaty v krajinně, rekreační chaty v zastavěném území venkovského sídelního útvaru a zahrádkářské chaty. Rekreační chaty v zastavěném území sídelního útvaru se mohly budovat jako novostavby (rekreační domky) nebo jako stavební úpravy existujících staveb, které nebyly užívány k trvalému bydlení (rekreační chalupy). Rekreační chalupy mohly vznikat také změnou v užívání (rekolaudací) stávajících staveb. Vyhláška stanovila rovněž technické parametry těchto staveb, jako zastavěnou plochu a kubaturu. Podle § 2 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebního řádu, byly stavby pro individuální rekreaci stavbami jednoduchými. Obě vyhlášky byly zrušeny s účinností od 1.7.1998. Vyhláška č. 83/1976 Sb. je nahrazena vyhláškou č. 137/1998 Sb., vyhlášku č. 85/1976 Sb. nahradila vyhláška č. 132/1998 Sb.
4. Podle § 139b odst. 5 písm. b) stavebního zákona jsou stavby pro individuální rekreaci jednoduchými stavbami.
5. Vyhláška č. 137/1998 Sb. v § 3 písm. a) výslovně stanoví, že pro účely této vyhlášky je stavba pro individuální rekreaci (například rekreační domek, chata, rekreační chalupa, zahrádkářská chata) jednoduchá stavba, která svými objemovými parametry, vzhledem a stavebním uspořádáním odpovídá požadavkům na rodinnou rekreaci. Některé požadavky na stavebně technické řešení staveb pro individuální rekreaci jsou uvedeny v § 50 vyhlášky, případně v dalších ustanoveních. Parametry podle této vyhlášky nelze vyžadovat u staveb, jejichž projektová dokumentace byla zpracována před její účinností a samozřejmě ani u staveb, které byly před její účinností povoleny a provedeny. Zpětná účinnost právních předpisů přípustná není.
6. Před účinností stavebního zákona a vyhlášky č. 83/1976 Sb. stanovila některé parametry rekreačních chat a zahrádkářských chat (např. zastavěnou plochu) směrnice Státní komise pro techniku pro postup stavebních úřadů při povolování výstavby rodinných domků, rekreačních a drobných staveb č. 9/1966 Sb. směrnice pro národní výbory. Směrnice nebyla obecně závazným právním předpisem, zavazovala pouze stavební úřady při povolování těchto staveb.
7. Bez ohledu na to, jak je stavba ve skutečnosti provedena, rozhodující je její právní stav, který vyplývá z kolaudačního rozhodnutí, případně z dokumentace ověřené ve stavebním řízení nebo z postupu podle § 104 stavebního zákona, pokud se takové doklady nezachovaly.

8. Ministerstvu pro místní rozvoj, jako ústřednímu orgánu státní správy ve věcech územního plánování a stavebního řádu, nepřísluší vyjadřovat se k aplikaci zákona o odpadech nebo zákona o místních poplatcích a podávat vysvětlení k pojmům, které jsou pro účely těchto zákonů v nich použity. Proto stanovisko, zda „stavbou určenou nebo sloužící k individuální rekreaci“ podle § 10b odst. 1 písm. b) zákona č. 565/1990 Sb., ve znění zákona č. 185/2001 Sb., je míněna stavba pro individuální rekreaci ve smyslu shora citovaných předpisů stavebního práva, resp. zda tyto pojmy užívané v jiných právních předpisech mají stejný obsah s pojmy předpisů stavebního práva, nemůže Ministerstvo pro místní rozvoj zaujmout. V tomto smyslu přísluší vyjádření Ministerstvu financí nebo Ministerstvu životního prostředí.

Vzájemné odstupy staveb – k § 8 vyhlášky č. 137/1998 Sb. (OTP).

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 31. 10. 2001, čj. K-556/01)

Ustanovení § 4 a § 8 odst. 1 citované vyhlášky o obecných technických požadavcích na výstavbu stanoví požadavky na umístování a vzájemné odstupy pro všechny druhy staveb, zejména zajištění bezpečnostních požadavků (především požární bezpečnost, bezpečnost při užívání, popř. civilní ochrana), požadavků hygieny a vytváření zdravých životních podmínek, ochrany životního prostředí, pohody bydlení, možnosti umístění doplňkových staveb, technických či jiných zařízení, zachování či výsadbu zeleně a další.

Ustanovení § 8 odst. 2 vyhlášky stanoví minimální vzájemné odstupové vzdálenosti pouze u rodinných domů, pokud mezi sebou vytvářejí volný prostor. Tím se má na mysli, že rodinné domy na sebe přímo nenavazují, tedy jsou nebo musí být mezi nimi stavební mezery.

Jestliže sousední pozemek není pozemkem se stavbou rodinného domu nebo pro takový účel není určen (územním rozhodnutím, územně plánovací dokumentací nebo to jednoznačně vyplývá z konkrétních územně technických podmínek), požadavek na odstup od hranice sousedního pozemku se neuplatňuje. Je-li sousední pozemek určen pro stavbu rodinného domu, pak – i když dosud není realizován – by nerespektování stanovených odstupů znemožnilo využití pozemku podle svého účelového určení a vydávané

územní rozhodnutí by bylo v rozporu s ustanovením § 37 odst. 2 stavebního zákona, podle kterého je třeba zkoumat důsledky navrhovaného opatření v území.

Odstupová vzdálenost mezi rodinným domem a jinou stavbou není konkrétně vyhláškou stanovena a umístění (odstup) se posuzuje podle ustanovení § 8 odst. 1 citované vyhlášky OTP.

U staveb pro bydlení je třeba při určování vzájemných odstupů v každém jednotlivém případě posuzovat a respektovat všechna hlediska uvedená v § 8 odst. 1 citované vyhlášky. Jedno ze zkoumaných hledisek je vyjádřeno pojmem pohoda bydlení; vyhláška jej však nedefinuje. Jeho obsahem je souhrn činitelů a vlivů, které přispívají k tomu, aby bydlení bylo zdravé, vhodné pro všechny kategorie uživatelů a aby byla vytvořena atmosféra klidného bydlení. Ta je dána zejména kvalitou jednotlivých složek životního prostředí, např. nízkou hladinou hluku (z dopravy, výroby, zábavních podniků – rušení nočního klidu, ze stavebních prací apod.), čistotou ovzduší, přiměřeným množstvím a kvalitou zeleně, nízkými emisemi pachů a prachu (z továren, zemědělské výroby apod.), osluněním aj. Zjišťuje se, v čem případně narušení pohody bydlení v daném případě spočívá (např. oslnivé světlo v noci proniká do obytné místnosti, v blízkosti stavby pro bydlení je motokrosová trať, hlučná výroba, vzletový koridor letiště) a konkretizuje se intenzita jejího narušení. Především se posuzuje, zda nebyly překročeny limitní hodnoty negativních účinků stanovené právními předpisy, zejména hluku, množství škodlivin v ovzduší, intenzita osvětlení (zastínění, oslunění).

U pojmu pohoda bydlení se tedy nejedná o ustanovení určitého předpisu ani o názor jednotlivce, ale o souhrn vlivů a činitelů, které se posuzují každý jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech.

Posuzování navržené odstupové vzdálenosti je součástí příslušného správního řízení a stavební úřad, který jej vede a rozhoduje ve věci, využívá podle potřeby a konkrétní situace součinnosti se spolupůsobícími dotčenými orgány státní správy. Samozřejmě přitom vychází z územně plánovací dokumentace a bere v úvahu velikost stavebního pozemku, charakter a uspořádání okolní zástavby a další okolnosti.

Přílohu Stavebně správní praxe sestavil: Jiří Doležal, MMR